

a estatge elemental o abric de bèsties de càrrega, en particular el de la grípa on posaren Jesús infant: «veig un *cobertet* de bova, / que davant hi ha un vellet — detràs hi ha una senyora: / lo vellet se diu Josep, — Maria la seva esposa», recollida a Menarques, MilàF (Romlo., 19.6).

Coberta 'fassada' ross. (Jújols, 1960); a les cases: «lo sostre o primera *coberta*: tristega», OPou (ThPu., 69), «lo traginat o *coberta* o sostra de alt»; «casa de tres *cobertes* o sostres: tribus constans contignationibus» (id., 151); *la kubjerta de la borda* a Bielsa (1965); «llançols --- *coberta* del llit: lodix --- vànova: ---», OPou (235); «*cobertes* de cavalls, de cuyro bollit», id. (171); «*la coberta* o pellofa dels llegums: siliqua», id. (61); «*la coberta* o caixa del carro: tympanum», id. (87); «*la cuberta* dels vaxells: catastro-ma; *cobrir les naus*: consternere naves; *nau cuberta*: navis constrata», id. 71). *Cobertis* (*kobertis*) 'sotinya, pas cobert entre dues cases per damunt d'un carrer', Pall. superior (Baïasca, 1964). +*Cobertar-se* 'aixoplugar-se': «a la Cova de Tomeu s'hi havien *kubertât* uns enginyers», Conca de Tremp (Moror, 1957).

Cobertor m. 'espècie de vànova o cobrellit': [1181; en les Cròniques]: «Blanquerna ac posada la còcra dejús lo matalaf, e lo matalaf dejús lo sach-lit, e les façades foren dejús los lençols e l *cobertor*», Llull (Bl., NCl. I, 271.5), junt amb un *pellot*, doc. de 1295 (Alart, RLR v, 85); en cast. del Nord, c. al S. XIII o XIV (ACastro, RFE VIII, 339); la roba de llit tradicional consistia a Bielsa: «el *hargón de pàla*, el colchón, el *cobertor*, colchas colchadas y de tiro, sábanas y la buelta de la sábana» (1965). *Cobertora* 'tapadora (de l'olla)': «vaxella de cuyna: --- claus y ganchos --- *cobertora*: operculum; colador ---», OPou (ThPu., 226); «els cau l'olla: / Sant Josep ab l'altra mà — agarra la *cobertora*», publ. pòstuma del Romlo. de MilàF, cançó recollida per ell a Osona (Pujol i Puntí, Materials del Canç Pop. de Cat., p. 15); cf. oc. ant. *cobertoira* «couvercle» (PDPF), potser d'un *cobertor* < -tuer < -TORIU, el derivat *cobertorat*, que sento a l'Alta Ribagorçana («la Cova de Besiverri és *kubertorâda* de zenc», Senet, 1957); sincopat, *cobertat* [1271, «tota copa *cobertada*» 'protegida per una tapadora, tarifa de Bna., EntreDL I, 155ss., § 77]; diverses Font *Cobertada* a Ribagorça, 1957. De *cobrir-se el cor* (AlcM I, f), ve *cobrimet de cor* 'basca, desmai' [mj. S. xv, Curial; B. de Maldà, Coll. de la B. V., p. 171; «he sentit unes fragàncies de flicandó que casi-bé m'ha vingut *cobrimet de cor*», Em. Vilanova, «La Renaix.», 10-v-85].

Cobricel [*cobracel*, *cobrecel*, Labèrnia, edició de 1839; *cobricel* dels dels primers escriptors de la Renaixença: «creació de Déu, cel y terra, / casa hermosa ahont em muir, / ton llit de roses somiava / y ton *cobricel* de llum», en el mall. Miq. Vict. Amer, JqM.-Bover, 30.10.4; «y ab son fullam d'espasa vert *cobricel* li feres», Atl., 222]; sembla ser manlleu de l'oc. ant. *cobercel*, -*cela*, *cobrecel* «couvercle», que, junt amb alguna forma fr., deu ser continuador d'un ll. vg. *COOPERCELLUM dim. de COOPERULUM 'cobertora'

(AThomas, Rom. XLII, 453); en català el resultat hauria estat en -*ercell*, però fou catalanitzat adaptant-lo a l'antiq. *sobrecel* (cpt. de *cel* amb *sobre*), que registra com a equivalent de *cobrellit* i *reboster*, ll. *stragulum*, el DTo., 1660; *cobricelar* [«y esmortehida s'inclina al peu de l'arbre / que *cobricela* 'ls ossos del seu marit difunt», Atl., 164; no Lab., 1839-64].

Descobrir [Llull;² Muntaner; JRoig, Spill, 5752; Aversó, Torcimany, 354.9; *descubert*, 1604.5]; «la mort del qual a nosaltres *descobre* / un clar camí ---», en el barceloní Comanador Stela, S. xv, 46; «fantasiant Amor a mi *descobre* ---», Ausiàs; «la pasta lleva massa --- *descobrir* lo pa: detegere; assenyalar lo pa», OPou (ThPu., 219); eiv. «<un> *descubert*: patio» (PzCabrero); *descoberta* ['la cosa descoberta', 1404; 'descobrimet', S. XIX]; *descobertura*; *descobridor*; *descobrimet* [1404]. *Encobrir* [S. xv], *Eximptis e Miracles*, p. p. Ag.; *encobridor*; *encobrimet*; *encobert* [Tirant, cap. 199]; *encobertar* [Verd., Atl., 176, rar: però ja va usar-lo en el primer esbò de l'Atl., de 1867, si bé l'eliminà en la versió madura x, 10b; però en un altre passatge de la definitiva: «veu açò y l'encoberten de nou tenebres fosques, / ab aygua a coll trasteja, de terra al cel tramès, / ja entrebancat d'un cingle ---», 176]; *encobertat* és corrent [«vem venir cavalls *encubertats* e ginets de turchs, qui podien ésser, entre tots, obra de 1400», JoMartorell, A. II, 77]; «cert animal *encubertat*: rhinoceros, -otis, OPou [ThPu., 54]; «allí hi ha un llavador *enkubertât*», maestr. (Ares, 1961); *encobertorat*. *Recobrir* [1803, Belv.], com a desusat.

Sembla ser en alguna manera derivat d'aquest verb un grupet de formes rosselloneses d'explicació poc clara, aplegades per Alart, InvLC: «21 cofes de tafatan *carboides* d'aur», a. 1363 (text quasi idèntic en altres cinc passatges de la mateixa data), «un capel de sol *quercobit* d'aur», a. 1365; unum frontale auri cum imaginibus *carbocitiis*, a. 1350 i quatre passatges més: es pot conjecturar que sigui un CON-COOPERIRE (> *cobrir*, -*brit*) > *carbocobit* amb metàtesi de la -r-; o potser CORIO-COOPERIRE 'cobrir de cuir?', i cf. encara la formació del cast. *carcomido* potser de CON-COMEDERE i la de *corcobao* CONCURVATUS; més diferent, i difícil d'explicar: «bosses de velut de Messina *archobides* d'aur», a. 1363 i altres dos passatges d'igual forma i data (< AURO COOPERIRE?).

CPT.: *Cobreatzembra* [1430, *cobretzembre*, DAG; *cobriadzembles*, 1443, AlcM], un objecte semblant s'anomena avui a l'Alt Aragó *cubrebast* [baste = 'bast', a l'Alta Vall de Broto (Torla, 1965). *Cobrebancal*. *Cobrebrés*. *Cobrecalz* [1493, AlcM, DAG; 1695, Lacav.]. *Cobrellibre*. *Cobrellit* [1388; 1695, Lacav.]. *Cobremissal*. *Cobrepatena*. *Cobrepits*. *Cobretado*. *Cobretabac*. *Cobretaula* [1410, DAG, AlcM; «tres *cobritaules* de stam vert, ab los senyals de la ciutat», doc. del municipi barceloní, potser S. xvi, cit. Careta, Barbr., s. v. *marca*, p. 258; *cobrataula*: mensarius tapes, 1695, Lacav., DTo.; recordo que ho deia la meva mare, gironina, al *kobratáula*, des de c. 1925 encara que altres cops havia dit el cast. *ta-*